

**Evropská agentura pro rozvoj speciálního
vzdělávání**

PUBLIKACE

Tento dokument byl vytvořen a publikován Evropskou agenturou pro rozvoj speciálního vzdělávání. Citace z těchto materiálů mohou být použity, pokud bude přesně uveden odkaz na zdroj.

Tento dokument je přístupný v plně manipulovatelné elektronické podobě. Pro snadnější přístup k materiálům navštivte: www.european-agency.org

Přeložily: Helena Vaďurová, Věra Vojtová

ISBN: 87-91811-22-8 (Elektronické)

EAN: 978879181122

ISBN: 87-91811-20-1 (Tištěné)

EAN: 9788791811203

2006

Tvorba tohoto dokumentu byla podpořena DG Education, Training, Culture and Multilingualism of the European Commission:
http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm

European Agency for Development in Special Needs Education

Sekretariát

Østre Stationsvej 33

DK – 5000 Odense C Denmark

Tel: +45 64 41 00 20

secretariat@european-agency.org

Úřad v Bruselu

3 Avenue Palmerston

BE-1000 Brussels Belgium

Tel: +32 2 280 33 59

brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org

Předmluva

Evropská Agentura pro rozvoj speciálního vzdělávání vytváří mnoho informačních zdrojů: tištěné a elektronické publikace a také internetové materiály.

Cílem těchto zdrojů je prezentace důvěryhodné podoby reality speciálního školství v Evropě s konsistentními informacemi, které mají vztah k národním specifikům jednotlivých zemí. Hlavní cílovou skupinou produktů Agentury jsou zákonodárci, experti a odborníci, kteří ovlivňují politiku a fungování speciálního školství.

Na internetových stránkách Agentury - www.european-agency.org – můžete najít textové materiály a plné grafické verze EuroNews on Special Needs Education, časopis Agentury (www.european-agency.org/site/info/publications/euronews/index.html) a také inforamční databáze. Tyto se zaměřují například na vyšší vzdělávání (www.heagnet.org), podporu speciálního školství v programech a aktivitách European community (www.european-agency.org/sneinfodesk) nebo na financování speciálního školství (www.european-agency.org/rq).

Všechny publikace agentury jsou přístupné v elektronické i tištěné formě. Uživatelé si mohou zdarma stáhnout všechny publikace Agentury v textové podobě ve formátu MS Word nebo v grafické podobě ve formátu Adobe pdf z webové stránky: www.european-agency.org/site/info/publications/agency/index.html

Všechny publikace Agentury jsou podpořeny DG Education, Training, Culture and Multilingualism of the European Commission: http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/ndex_en.htm

Tato krátká kniha poskytuje přehled všech nedávno vydaných publikací Agentury s jejich popisem a informacemi o dostupnosti.

Více informací o těchto publikacích a práci Agentury získáte od sekretariátu Agentury: secretariat@european-agency.org

Individuální plán přechodu do zaměstnání Období podpory přechodu ze školy do zaměstnání

Tato zpráva je pokračováním dřívější studie Přechod ze školy do povolání vydané Agenturou v roce 2002.

Tato zpráva a doprovodné interaktivní CD jsou výsledkem rozsáhlé spolupráce odborníků na přechod škola – povolání z 19 evropských zemí, zástupců zaměstnavatelů a také mladých lidí se specifickými vzdělávacími potřebami (SPU) a jejich rodin.

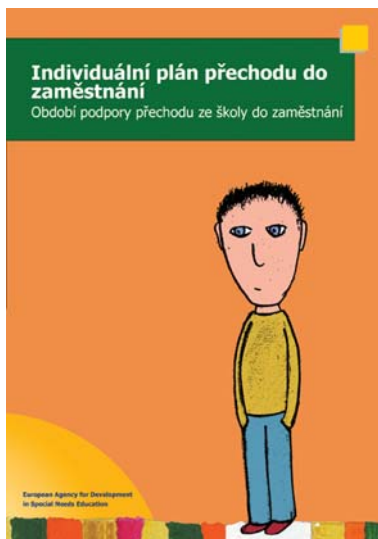
Tato zpráva je adresována zejména profesionálům pracujícím v tomto oboru. Interaktivní CD je nástroj původně navržený pro mladé lidi s SPU, kteří hledají práci. Může však být zajímavý také pro nezasvěcené profesionály pracující s těmito mladými lidmi.

Více informací o Individuální plán přechodu do zaměstnání - Období podpory přechodu ze školy do zaměstnání naleznete v Transition Database Agency: www.european-agency.org/transit/

2006

Dostupné v těchto jazycích:

**CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, HU, IS, IT, LT,
LV, NL, NO, PT, SV**

Raná péče

Analýza situace v Evropě

Klíčové aspekty a doporučení

Raná péče (RP) je důležitou oblastí v rovině politické i odborné. Vztahuje se k právu malého dítěte a jeho rodiny na potřebnou podporu. RP chce podpořit a posílit dítě, rodinu a systém poskytované péče. Pomáhá budovat jednotnou a inkluzivní společnost, jež si uvědomuje práva dětí a jejich rodin.

Tato zpráva shrnuje projektovou analýzu klíčových aspektů RP v 19 evropských zemích realizovanou Agenturou v letech 2003-2004. Dále poskytuje seznam doporučení adresovaných zejména odborníkům, kteří v tomto oboru pracují. Poskytuje praktické nápady pro hodnocení a vylepšení jejich práce.

Více informací o RP v Evropě naleznete na webových stránkách Agentury: www.european-agency.org/eci/eci.html

2005

Dostupné v těchto jazycích:

**CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, HU, IS, IT, LT,
LV, NL, NO, PT, SV**

Inklusivní vzdělávání a praxe ve třídách druhého stupně základních škol

Inklusivní vzdělávání a jeho realizace ve třídách druhého stupně základních škol je pokračováním již dokončené práce na základních školách. Studie se zaměřuje na efektivní fungování třídy v rámci inkluzivního vzdělávání na střední škole.

Na základě analýzy literatury a případových studií 14-ti evropských zemí, expertní návštěvy v pěti zemích stejně tak jako rozličných diskusí expertů a koordinátorů Evropské agentury, bylo identifikováno mnoho aspektů vztahujících se k rozvoji inkluzivních tříd druhého stupně základních škol. Tato zjištění mohou být možnými strategiemi pro zlepšení inkluzivního vzdělávání na základních školách.

Hlavní závěr studie byl: Co je dobré pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami je dobré pro všechny.

Více informací o Inkluzivním vzdělávání a jeho realizaci ve třídách druhého stupně základních škol naleznete na webových stránkách Agentury: www.european-agency.org/iecp/iecp_intro.htm

2005

Dostupné v těchto jazycích:
CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, HU, IS, IT, LT,
LV, NL, NO, PT, SV

Nové pohledy na specifické vzdělávací potřeby Výsledky slyšení v Evropském parlamentu

Slyšení Evropského parlamentu s mladými lidmi se SVP se konalo v Bruselu 3. listopadu 2003. Bylo organizováno Agenturou za podpory Ministerstev školství členských zemí Agentury a Evropské komise jako jedna z hlavních událostí v rámci Evropského roku mladých lidí s postižením.

Této události se zúčastnilo 146 představitelů z 23 zemí, mezi kterými bylo i 72 mladých lidí se SVP. Mladí lidé byli nominováni Ministerstvy školství jejich zemí, aby reprezentovali vlastní názory na speciální školství.

Celá událost byla zdokumentována. Tato publikace prezentuje souhrn hlavních myšlenek a témat, která mladí lidé během zasedání zmiňovali. Každá kapitola shrnuje témata v jiném jazyce.

2005

**Mnohojazyčná publikace s
informacemi v:
CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, IS, IT, LT, LV,
NL, NO, PT, SV**

Speciální pedagogika – tématická klíčová slova Glosár termínů

Tento dokument představuje glosář klíčových termínů ve 20 jazycích. Všechny termíny uvedené v glosáři pocházejí z tématické a projektové práce Agentury. Pokrývá obecné termíny a také oblast inkluze, rané péče, podpory učitelů, přechodu škola – povolání, ICT a hodnocení.

Původní vydání glosáře z roku 2003 připravila Agentura s přispěním Výboru reprezentantů Agentury, národních koordinátorů a národních kontaktních pracovníků, kteří pracují v rámci projektu podporovaného DG Information Society Evropského Výboru:

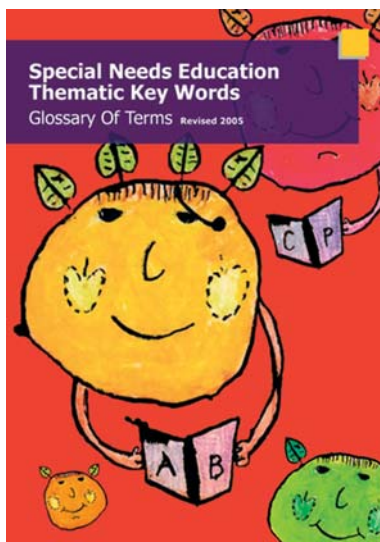
http://europa.eu.int/information_society/text_en.htm

Tato revidovaná a rozšířená verze byla připravena ve spolupráci s Výborem reprezentantů Agentury, národními koordinátory a také s experty Agentury na tématické projekty.

2005

Mnohojazyčná publikace je k dispozici v:

**CS, DA, DE, ET, EL, EN,
ES, FI, FR, HU, IS, IT, LI,
LV, NL, NO, PO, PT, SK, SV**

Speciální pedagogika v Evropě v roce 2003 Trendy a podmínky v 18 evropských zemích

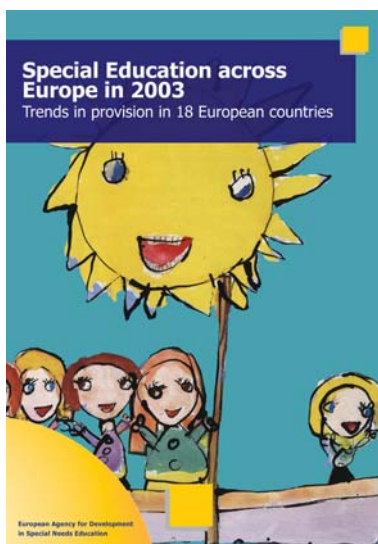
Tato publikace aktualizuje zprávy Agentury o poskytování speciálně pedagogické péče od roku 1998. Studie a zpráva se zaměřují na stav zákonodárství na poli speciální pedagogiky a jeho aplikaci v praxi v evropských zemích.

Cílem studie je opětovné zhodnocení situace speciálního školství v členských státech a srovnání se zjištěními uvedenými ve zprávě z roku 1998. Studie podává informace o 18 evropských zemích do roku 2002.

Studie se zaměřila na kvalitativní trendy a vývoj poskytování péče žákům s SVP v zainteresovaných zemích a je určena pro všechny organizace a lidi zapojené v (mezi)národním zákonodárství.

2003

pouze angličtina

Klíčové principy speciálního školství Doporučení zákonodárcům

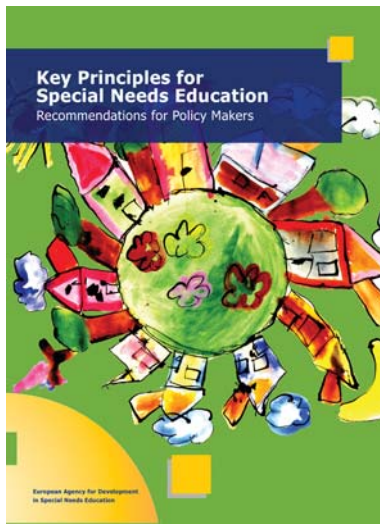
Tento dokument byl připraven odborníky školské správy pro vzdělávání zákonodárců. Jeho cílem je jasně a stručně podtrhnout klíčové aspekty efektivních metod a postupů ve speciálním vzdělávání, se zaměřením na ty, které podporují inkuzi jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu.

Veškeré klíčové principy inkuzivní politiky, vyzdvižené v tomto dokumentu, vycházejí z přesných podkladů. Syntéza politických principů vychází z tématických okruhů, kterých se práce agentury dotýká: zajištění vzdělávání, financování, podpora pedagogů, ranná intervence, IKT, přechod ze školy do zaměstnání a práce ve třídě.

Záměrem této publikace bylo podpořit rozvoj inkuzivního vzdělávání prezentováním doporučení profesionálům, kteří jsou odpovědní za formování a implementaci postupů a metod ve speciálním vzdělávání, a to doporučení, která jsou relevantní k jejich práci.

2003

**Dostupné v těchto jazycích:
DA, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, IS, IT, NL, NO, PT, SV**

Speciální vzdělávání v Evropě Tématická publikace

(vytvořena ve spolupráci s Eurydici, informační sítí vzdělávání v Evropě)

Tento dokument je tematická publikace poskytující přehled relevantních informací v pěti základních oblastech speciálního vzdělávání: inkluzivní vzdělávání, financování, podpora pedagogů, IKT a ranná péče.

Hlavním záměrem dokumentu je rozšířit rámec současných informací z těchto pěti oblastí ve více zemích. Publikace nenahlíží na problematiku speciálního vzdělávání z pohledu určitého specifického vymezení či vyhraněné filozofie, nýbrž k ní přistupuje s ohledem na veškeré definice, perspektivy a zkušenosti z klíčových oblastí.

Agentura shromáždila informace prostřednictvím národních zpráv z jednotlivých oblastí. Dokument byl upraven agenturou, především za přispění národních sekcí Eurydice z těch států, které nereprezentuje Agentura. Nicméně byly zahrnuty příspěvky a připomínky všech národních sekcí Eurydice.

2003

Dostupné v těchto jazycích:
DA, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, IS, IT, NL, NO, PT, SV

Inkluzivní vzdělávání a praxe ve třídě (první stupeň základní školy)

Zpráva přehledně shrnuje výsledky první fáze projektu Praxe ve třídě a škole. Projekt se soustředil na popis a rozšíření informací o práci v inkluzivních třídách, aby přispěl k podpoře učitelů evropských škol při aplikaci inkluzivního vzdělávání ve větší míře.

Studie vycházela ze dvou základních témat: jak pracovat s rozdíly ve třídě a jak vybavit školy hlavního proudu a vést jejich organizaci při práci s jedinci se speciálními vzdělávacími potřebami.

Projekt Praxe ve třídě a škole bude zajímavý zejména pro odborníky, kteří pracují v této oblasti speciálního vzdělávání. Soustředí se totiž přímo na praktické aspekty zajištění vzdělávání a práci ve třídě.

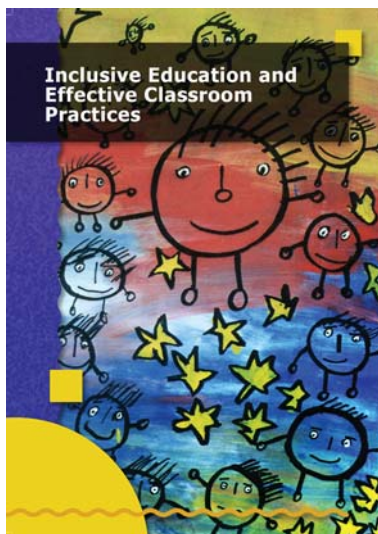
Více informací o inkluzivním vzdělávání a praxi ve třídách v Evropě je k dispozici na webových stránkách agentury IECP:

www.european-agency.org/iecp/iecp_intro.htm

2003

Dostupné v těchto jazycích:

**DA, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, HU, IS, IT, NL, NO, PT, SV**

Rozbor žádostí o podporu SOKRATES

Kvalita záměru ve vztahu ke speciálnímu vzdělávání

Zpráva prezentuje výsledky studie provedené agenturou jménem Evropské komise, generálního direktorátu pro vzdělávání a kulturu:

http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm

Studie byla provedena na základě analýzy řady žádostí o podporu SOKRATES s tématem speciálních vzdělávacích potřeb. Identifikovala ty, které byly výrazně kvalitní ve svém záměru ve vztahu ke speciálním vzdělávacím potřebám.

Záměrem analýzy bylo identifikovat parametry a kritéria pro zlepšení kvantitativní a kvalitativní participace studentů a pedagogů se speciálními vzdělávacími potřebami v různých činnostech programu SOKRATES. Identifikovaná kritéria poskytují informace pro budoucí výběr vysoce kvalitních uchazečů. Budou zajímavá pro evropskou komisi, úřad odborné asistence (TAO) v Bruselu, národní agentury SOKRATES, stejně tak jako pro potenciální uchazeče o program SOKRATES.

2003

Dostupné v těchto jazycích:
EL, EN, ES, FI, FR, IS,
IT, NL, PT, SV (ve švédštině je
dostupné pouze shrnutí)

Přechod ze školy do zaměstnání

Hlavní problémy, obtíže a možnosti jimž čelí studenti se speciálními vzdělávacími potřebami v šestnácti evropských zemích

Členské státy agentury vybrali toto téma s ohledem na problémy, které souvisí s přípravou, kvalifikací a zaměstnáváním mladých lidí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Zpráva zmiňuje tři oblasti:

1. Hlavní problémy, spojené s přechodem ze školy do zaměstnání, kterým čelí studenti se speciálními vzdělávacími potřebami, jejich rodiny a odborníci.
2. Klíčové aspekty přechodu, které musí být posouzeny v souvislosti s existujícími problémy.
3. Hlavní faktory, které ovlivňují nebo brání úspěšné realizaci přechodu v praxi.

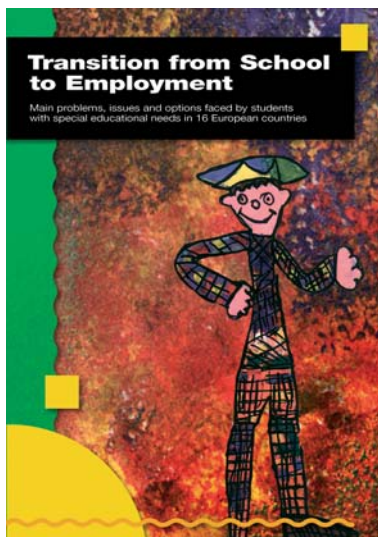
Výsledkem analýzy jsou doporučení, týkající se přechodu, adresovaná politikům a odborníkům. Součástí doporučení jsou metodické rady, jak zlepšit rozvoj a realizaci přechodu.

Více informací týkající se přechodu v Evropě je k dispozici v databázi agentury: www.european-agency.org/transit/

2002

Dostupné v těchto jazycích:

**DA, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, IS, IT, NL, NO, PT, SV**

Informační a komunikační technologie ve speciálním vzdělávání

Současný rozvoj v sedmnácti evropských státech

Zpráva prezentuje výsledky celoevropského výzkumu využití IKT ve speciálním vzdělávání. Zpráva argumentuje, že navzdory praktickým i politickým problémům, které souvisí s aplikací IKT ve speciálním vzdělávání, musí být učitelé a podpůrný personál zapojeni do tvorby nových metod a postupů IKT. Učitelé a další odborníci by měli být zapojeni do tvorby a rozvoje technologie, které ovlivňují jejich práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

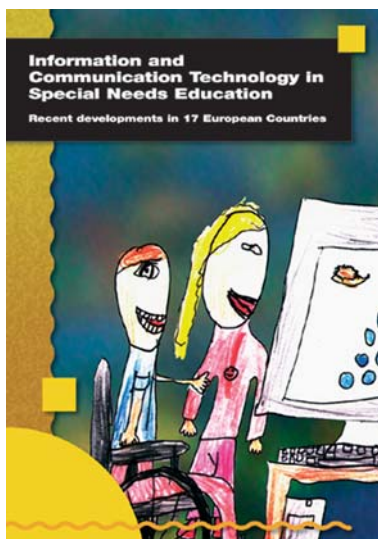
Informace ze sedmnácti států naznačují, že potřebám a požadavkům uživatelů není vždy věnována pozornost na mezinárodní (především EU), národní, regionální ani na školní úrovni a je nutné podpořit jejich vzájemnou spolupráci.

Databáze informací agentury o IKT ve speciálním vzdělávání:
www.european-agency.org/ict_sen_db/

2001

Dostupné v těchto jazycích:

DA, DE, EL, EN, ES, FI,
FR, IS, IT, NL, NO, PT, SV

Financování speciálního vzdělávání

Výzkum vazeb mezi financováním speciálního vzdělávání a inkluzivním vzděláváním v sedmnácti státech

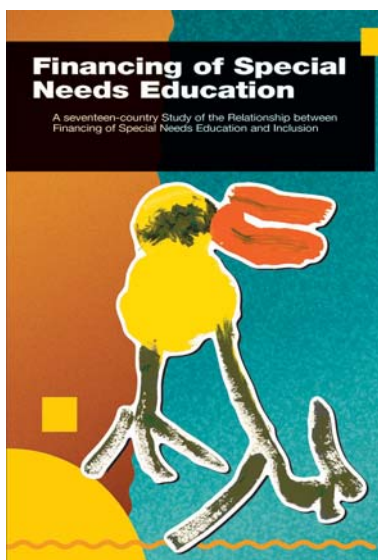
Inkluze je ovlivněna mnoha faktory nejen uvnitř jednotlivých států, ale i mezi nimi. Zpráva je zaměřena na financování zejména speciálního vzdělávání. Na základě informací ze sedmnácti evropských států, byla vypracována studie, zaměřená na různé způsoby financování a jejich vliv na inkluzivní vzdělávání.

Pokusili jsme se prostřednictvím analýzy finančních toků inkusivního vzdělávání vytvořit analytickou strukturu, která by umožňovala hledat nové způsoby restrukturalizace financování pro podporu inkluze.

Studie ukazuje, že financování speciálního vzdělávání je jedním z nejdůležitějších faktorů, které inkluzi ovlivňují. Jestliže nejsou dotace přiděleny dle jasného postupu, realizace inkluze je s největší pravděpodobností ohrožená. Mechanismy financování mohou objasnit rozpory mezi metodickými postupy a implementací inkluze.

1999

**Dostupné v těchto jazycích:
DE, EN a FR**

Podpora učitelů

Organizace podpory učitelů, kteří pracují s jedinci se speciálními vzdělávacími potřebami ve školách hlavního proudu

Podpora učitelů je klíčovým faktorem pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu. Zpráva poskytuje vyčerpávající přehled organizačních forem podpory učitelů v sedmnácti zúčastněných zemích.

Pozornost je soustředěna především na pracovní podmínky učitelů, jejich zřetelné potřeby, vhodné metody podpory učitelů a jejich další vzdělávání. Je zřetelné, že podpora není výhradně soustředěna na žáky, ale zohledňuje zejména potřeby učitelů a směřuje k prohlubování jejich odbornosti.

Závěry se týkají především dvou hlavních okruhů:

1. Způsobu podpory, kdy a jak je podpora poskytnuta, komu je poskytnuta, odborníci nebo služby poskytující podporu.
2. Možností dalšího vzdělávání učitelů v oboru speciální pedagogiky.

1999

Dostupné v těchto jazycích:
EN a FR

